

## Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii w kl.3 TO – zakres podstawowy

Program nauczania geografii w zakresie podstawowym dla liceum ogólnokształcącego i technikum – Oblicza geografii,  
Barbara Dziedzic Barbara Korbel Ewa Maria Tuz, Nowa Era 2019 r.

| Wymagania na poszczególne oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| konieczne<br>(ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | podstawowe<br>(ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | rozszerzające<br>(ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | dopełniające<br>(ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | wykraczające<br>(ocena celująca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>I. Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia funkcje lasów</li> <li>wymienia czynniki decydujące o rozmieszczeniu lasów na Ziemi</li> <li>wyjaśnia, czym jest <i>wskaźnik lesistości</i></li> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rybactwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura</i></li> <li>podaje kraje, w których rybołówstwo odgrywa istotną rolę</li> </ul> <p>wymienia najczęściej poławiane organizmy wodne</p> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia rozmieszczenie lasów na Ziemi</li> <li>przedstawia rozmieszczenie głównych łowisk na świecie</li> <li>omawia rozmieszczenie najbardziej eksploatowanych łowisk na świecie</li> </ul> <p>wyjaśnia, czym jest przełowienie</p>                                                                                                                                                                   | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie i w Polsce</li> <li>przedstawia sposoby wykorzystania lasów na świecie</li> <li>opisuje wielkość i znaczenie rybołówstwa na świecie</li> <li>omawia znaczenie akwakultury w gospodarce morskiej świata</li> </ul>                                                    | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje skutki rabunkowej i racjonalnej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata</li> </ul> <p>omawia wpływ rybołówstwa i akwakultury na równowagę w środowisku</p>                                                                                                                                                      | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>uzasadnia konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie</li> <li>rozumie zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody</li> </ul> <p>dostrzega związek między wykorzystaniem zasobów biologicznych mórz i wód śródlądowych a potrzebą zachowania równowagi w ekosystemach wodnych</p> |
| <b>II. Przemysł</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, czym jest <i>przemysł</i></li> <li>wymienia czynniki lokalizacji przemysłu</li> <li>przedstawia działy przemysłu high-tech</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja</i></li> <li>podaje przykłady procesów dezindustrializacji na świecie</li> </ul>                                                             | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>przyporządkowuje rodzaj lokalizacji przemysłu do zakładów przemysłowych</li> <li>podaje cechy przemysłu tradycyjnego i jego rozmieszczenie na świecie</li> <li>wymienia cechy przemysłu high-tech i jego rozmieszczenie na świecie</li> <li>wymienia cechy industrializacji, dezindustrializacji i reindustrializacji</li> <li>podaje różnicę między industrializacją a reindustrializacją</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu na świecie</li> <li>omawia stopień zależności lokalizacji przemysłu od bazy surowcowej i podaje przykłady tej zależności</li> <li>porównuje cechy przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii</li> <li>omawia przyczyny i skutki</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów przemysłu</li> <li>omawia znaczenie przemysłu high-tech na świecie</li> <li>omawia przyczyny i przebieg reindustrializacji</li> <li>omawia przemiany przemysłu w Polsce w XX w. i XXI w.</li> <li>omawia skutki rosnącego</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu</li> <li>ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia ludności</li> <li>uzasadnia rolę procesów reindustrializacji na świecie, w Europie i w Polsce</li> <li>przedstawia działania podejmowane</li> </ul>    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia źródła energii na świecie</li> <li>wymienia główne surowce energetyczne i przykłady ich wykorzystania</li> <li>wymienia największych na świecie producentów surowców energetycznych i energii elektrycznej</li> <li>wyjaśnia, na czym polega <i>bilans energetyczny</i></li> <li>wymienia rodzaje elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych</li> <li>wymienia pozytywne i negatywne skutki rozwoju energetyki jądrowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia odnawialne źródła energii</li> <li>opisuje nieodnawialne źródła energii</li> <li>przedstawia strukturę produkcji energii na świecie</li> <li>podaje zalety i wady elektrowni ciepłych i jądrowych</li> <li>omawia zalety i wady wybranych elektrowni odnawialnych</li> <li>wskazuje na mapie państwa posiadające elektrownie jądrowe</li> <li>przedstawia wielkość produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w elektrowniach jądrowych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>dezindustrializacji</li> <li>podaje przykłady przejawów reindustrializacji w Polsce i wybranych krajach Europy</li> <li>przedstawia bilans energetyczny i jego zmiany na świecie</li> <li>przedstawia zmiany w bilansie energetycznym Polski w XX w. i XXI w.</li> <li>omawia gospodarcze znaczenie energii elektrycznej</li> <li>opisuje zmiany w produkcji i w zużyciu energii elektrycznej na świecie</li> <li>omawia rozwój energetyki jądrowej na świecie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>zapotrzebowania na energię</li> <li>opisuje strukturę produkcji energii elektrycznej według rodzajów elektrowni na świecie, w wybranych krajach i w Polsce</li> <li>omawia plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii</li> <li>analizuje wpływ struktury produkcji energii elektrycznej na bezpieczeństwo energetyczne państwa</li> <li>uzasadnia potrzebę społecznej debaty nad decyzją dotyczącą rozwoju energetyki jądrowej w Polsce</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### III. Usługi

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>klasyfikuje usługi</li> <li>omawia usługi podstawowe i wyspecjalizowane</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>transport, infrastruktura transportowa</i></li> <li>przedstawia podział transportu</li> <li>wymienia elementy infrastruktury</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>łącność</i></li> <li>przedstawia podział łączności</li> <li>wyjaśnia, czym są gospodarka oparta na wiedzy, kapitał ludzki, społeczeństwo informacyjne</li> <li>wymienia czynniki wpływające na rozwój gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>wymienia największe banki świata</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>handel międzynarodowy (zagraniczny), eksport, import, bilans handlowy państwa</i></li> <li>podaje przykłady państw o dodatnim i ujemnym saldzie handlu międzynarodowego</li> <li>wymienia najważniejsze produkty wymiany międzynarodowej</li> <li>podaje największych światowych importerów i eksporterów</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje zróżnicowanie sektora usług na świecie</li> <li>omawia etapy rozwoju usług</li> <li>porównuje strukturę zatrudnienia w usługach w Polsce ze strukturą zatrudnienia w wybranych krajach</li> <li>omawia czynniki rozwoju transportu</li> <li>wymienia zalety i wady różnych rodzajów transportu</li> <li>przedstawia rozwój telefonii i jej zróżnicowanie na świecie</li> <li>wymienia cechy społeczeństwa informacyjnego</li> <li>omawia zróżnicowanie dostępu do usług bankowych na świecie</li> <li>przedstawia zróżnicowanie salda handlu międzynarodowego w wybranych państwach</li> <li>podaje czynniki wpływające na strukturę towarową handlu zagranicznego państw</li> <li>wymienia negatywne skutki rozwoju handlu międzynarodowego</li> <li>wymienia rodzaje turystyki</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>walory turystyczne, infrastruktura turystyczna, dostępność turystyczna</i></li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>określa stopień zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w państwach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</li> <li>przedstawia rozwój sektora usług w Polsce</li> <li>charakteryzuje poszczególne rodzaje transportu i ich uwarunkowania</li> <li>opisuje sieć transportu na świecie</li> <li>omawia czynniki rozwoju transportu w Polsce</li> <li>omawia spadek znaczenia usług pocztowych i rozwój telekomunikacji komputerowej</li> <li>podaje cechy gospodarki opartej na wiedzy</li> <li>omawia rolę władz w gospodarce opartej na wiedzy</li> <li>porównuje dostęp do internetu w gospodarstwach domowych w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej</li> <li>omawia zróżnicowanie usług edukacyjnych na świecie</li> <li>opisuje kierunki międzynarodowej wymiany towarowej</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia znaczenie usług w gospodarce państw</li> <li>wyjaśnia znaczenie poszczególnych rodzajów transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym państw</li> <li>przedstawia prawidłowości w zróżnicowaniu dostępu do internetu na świecie</li> <li>opisuje rolę łączności w światowej gospodarce</li> <li>omawia rozwój innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w Polsce</li> <li>omawia znaczenie usług edukacyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>omawia rosnącą rolę usług finansowych na świecie</li> <li>omawia rolę giełdy w systemach finansowych i gospodarkach państw</li> <li>omawia miejsce Polski w handlu międzynarodowym</li> <li>opisuje zasady sprawiedliwego handlu i wyjaśnia, dlaczego należy ich przestrzegać</li> <li>omawia przyrodnicze</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>formułuje wnioski na temat poziomu zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w Polsce w porównaniu z innymi krajami</li> <li>przedstawia uwarunkowania rozwoju różnych rodzajów transportu w wybranych państwach świata i w Polsce</li> <li>omawia znaczenie łączności w rozwoju społeczno-gospodarczym świata i w życiu codziennym</li> <li>omawia przejawy i skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego</li> <li>omawia znaczenie usług edukacyjnych i finansowych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>omawia znaczenie handlu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata</li> <li>omawia rozwój turystyki i jej wpływ na gospodarkę państw i na jakość życia mieszkańców regionów turystycznych</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |                                                                                                                                                                   |                                                                                                       |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, atrakcyjność turystyczna, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i></li> <li>• podaje państwa świata najliczniej odwiedzane przez turystów</li> <li>• wymienia państwa o największych wpływach z turystyki zagranicznej</li> </ul> |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia strukturę handlu zagranicznego Polski</li> <li>• charakteryzuje główne regiony turystyczne świata</li> </ul> | i pozaprzrodnicze walory turystyczne wpływające na atrakcyjność turystyczną wybranych regionów świata |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

#### IV. Wpływ człowieka na środowisko

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>antropopresja</i></li> <li>• podaje przykłady zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, wynikających z działalności człowieka</li> <li>• wymienia filary zrównoważonego rozwoju</li> <li>• podaje źródła zanieczyszczeń atmosfery spowodowane działalnością człowieka</li> <li>• wymienia typy smogu</li> <li>• wymienia gazy cieplarniane oraz główne źródła ich emisji</li> <li>• wymienia źródła zanieczyszczeń hydrosfery spowodowane działalnością człowieka</li> <li>• wymienia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego jakie niesie działalność rolnicza</li> <li>• wymienia rodzaje górnictwa</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>rekultywacja</i></li> <li>• wymienia kierunki rekultywacji terenów pogórnicznych</li> <li>• wymienia zanieczyszczenia emitowane przez środki transportu</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>pojemność turystyczna i krajobraz kulturowy</i></li> <li>• wymienia czynniki kształtujące krajobraz kulturowy</li> <li>• wyjaśnia, czym jest degradacja krajobrazu</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia zasady i filary zrównoważonego rozwoju</li> <li>• podaje przyczyny występowania smogu</li> <li>• wymienia inne przykłady wpływu działalności człowieka na atmosferę (globalne ocieplenie, kwaśne opady, dziura ozonowa)</li> <li>• omawia zasoby wody na Ziemi i ich wykorzystanie</li> <li>• podaje przyczyny deficytu wody na świecie</li> <li>• przedstawia wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko</li> <li>• wymienia zagrożenia związane z górnictwem</li> <li>• wyjaśnia, na czym polega rekultywacja terenów pogórnicznych</li> <li>• przedstawia wpływ awarii tankowców na środowisko przyrodnicze</li> <li>• wymienia cechy krajobrazu kulturowego terenów wiejskich i miast</li> <li>• wymienia rodzaje rewitalizacji</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podaje przykłady nieracjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego</li> <li>• opisuje smog typu londyńskiego i smog typu fotochemicznego</li> <li>• omawia pozytywne i negatywne skutki budowy tam na rzekach</li> <li>• przedstawia wpływ płodozmianu i monokultury rolnej na środowisko przyrodnicze</li> <li>• wyjaśnia wpływ działalności górniczej na litosferę i rzeźbę terenu</li> <li>• omawia wpływ kopalń na stosunki wodne</li> <li>• opisuje zmiany krajobrazu wywołane działalnością transportową</li> <li>• wymienia pozytywne i negatywne skutki dynamicznego rozwoju turystyki</li> <li>• omawia degradację krajobrazu rolniczego i miejskiego</li> <li>• omawia przykłady negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych</li> <li>• opisuje rodzaje rewitalizacji i podaje przykłady</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia skutki wpływu człowieka na środowisko przyrodnicze</li> <li>• podaje skutki występowania smogu</li> <li>• przedstawia przyrodnicze i społeczno-gospodarcze skutki globalnego ocieplenia</li> <li>• omawia ingerencję człowieka w hydrosferę na przykładzie Wysokiej Tamy na Nilu i zaniku Jeziora Aralskiego</li> <li>• omawia wpływ chemizacji i mechanizacji rolnictwa na środowisko przyrodnicze</li> <li>• prezentuje wpływ melioracji na środowisko przyrodnicze na przykładzie Polski i świata</li> <li>• opisuje powstawanie leja depresyjnego</li> <li>• omawia wpływ górnictwa na pozostałe elementy krajobrazu</li> <li>• wyjaśnia wpływ transportu na warunki życia ludności</li> <li>• omawia wpływ dynamicznego rozwoju turystyki na środowisko geograficzne</li> <li>• podaje przykłady zagrożeń krajobrazu kulturowego na świecie i w Polsce</li> <li>• omawia przykłady proekologicznych rozwiązań w działalności rolniczej, przemysłowej oraz usługowej</li> <li>• wyjaśnia, na czym polega postawa współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dostrzega konflikt interesów w relacji człowiek – środowisko przyrodnicze</li> <li>• przedstawia przykłady rozwiązań konfliktu interesów w relacji człowiek – środowisko</li> <li>• proponuje przykłady działań, które sprzyjają ochronie atmosfery</li> <li>• ocenia wpływ inwestycji hydrotechnicznych na środowisko przyrodnicze</li> <li>• prezentuje na dowolnym przykładzie wpływ działalności rolniczej na środowisko przyrodnicze</li> <li>• omawia sposoby ograniczenia wpływu górnictwa na środowisko przyrodnicze</li> <li>• przedstawia możliwości stosowania w turystyce zasad zrównoważonego rozwoju</li> <li>• podaje przykłady działań służących ochronie krajobrazów kulturowych na świecie, w Polsce i w najbliższej okolicy</li> <li>• przedstawia przykłady działań na rzecz środowiska</li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                         |  |  |  |  |
|-----------------------------------------|--|--|--|--|
| <i>rewitalizacja i podaje przykłady</i> |  |  |  |  |
|-----------------------------------------|--|--|--|--|